

ARCHA

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE

3/2018

S otevřeným **HLEDÍM**

Rovnocenní PARTNEŘI?

Co je to vlastně oddíl? Jak byste ho definovali? Je to parta kamarádů – dětí – členů, kterou vede jeden, dva či více plnoletých vedoucích. Je to sociální jednotka členů s podobnými zájmy. Je to styl života. Je to způsob, jak prožít dětství a mládí.

A je to taky – a pro vnější svět pak především – důležitý regionální subjekt při vzdělávání dětí a mládeže v místě, kde svou činnost vykonává. Je to druhá škola, druhá rodina, takový (podle teze, že oddíl je víc než kroužek) lepší dům dětí a mládeže. A podle toho bychom se měli chovat, ne neskromně, povýšeně, ale rovnocenně – k rodičům dětí, obci a orgánům obce, k místní škole – a oni stejně tak k nám.

Škola si pořád ještě neuvědomuje, že část (možná většinu) kompetencí umí oddíl v dětech probudit lépe než škola, počínaje motivací k tomu se učit – chodit k nám dobrovolně – přes sociální dovednosti (život v oddíle na dvoutýdenním táboře, při diskomfortu v přírodě, náročné bojovce) až po získávání postojů a hodnot (na kterých je oddíl často postaven). A máte při jednání s ředitelem školy (třeba při nábořech) pocit, že jste kolegové, rovnocenní partneři, kterým jde o totéž? A co obec? Taky dává sportovcům víc peněz, než skautům? „Protože ti toho

přece tolik nepotřebují.“ Tohle byla citace nejmenovaného starosty nejmenovaného jihomoravského města. Už jste se dostali do ocenění městem a starostou? Děláte toho přece dobrovolně tolik a zadarmo...

Už jste se hádali s úředníky, kteří byli odborníci na cokoli od vody, dopravy, hygieny... A brali vás jako experty na vzdělávání dětí v přírodě? A co rodiče? Oceňují vaši práci, nebo k vám jen velmi levně odloží dítě? Už jste se setkali s tím, že jako dobrovolník jste vlastně amatér? Že vaše praxe v oddíle není rovna ani praxi na vrátnici domova mládeže?

Oceňujeme úředníky Cenou Přístav, své kolegy Březovými lístky. Ale je na čase, aby společnost a okolí začaly oceňovat nás. Někde se tak už děje, někde je k tomu nakročeno. Dělejme dobře svou práci, je dobře, že nás je tolik, že nás to baví, že už umíme zkrotit i úřednického šimla (viz lesní školky). A budme sebevědomí, dobře svou práci propagujeme, stojme si za ní. Jsme totiž v mozaice vzdělávání i jako součást občanské společnosti nesmírně důležití.

Martin Kříž

Zeměpisná společnost Morava
foto Romana Balcarová – Rejka

Zpravodaj ČRDM o výchově a využití volného času dětí a mládeže

Registrace
Ministerstvem
kultury: MK ČR 8135
Tematická skupina
13/A8,
ISSN 1212 – 5016
Podávání novinových zásilek
povoleno Českou poštou, s.p.,
odštěpný závod Přeprava,
č.j. 1259 / 99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce:

Jiří Majer – vedoucí redaktor

Adresa redakce:

Česká rada dětí a mládeže,
Senovážné náměstí 977/24,
110 00 Praha 1

tel.: 211 222 870

e-mail: archa@crdm.cz

IČO: 68379439

Grafická úprava, sazba a lito

Michala K. Rocmanová, akad. mal.

Tiskne REFOS, Praha

19. ročník

Toto číslo vyšlo v květnu 2018.

*Fotografie z archivu ČRDM
a jejích členských organizací.*

*Foto na titulní straně Klára
Abendrothová, přístav Eskadra
Ostrava, Junák – český skaut*

Zpravodaj Archa je nekomerční
tiskovinou, která není určena
k prodeji. Tisk zpravodaje finančně
podpořilo Ministerstvo školství,
mládeže a tělovýchovy.

Podrobné informace ke zpravodaji
Archa: <http://crdm.cz/archa>

Proti sobě stojí dva těžkooděnci, slunce se leskne na plátech jejich zbrojí. Průzory v helmách jsou vidět jen oči hlídající každý pohyb soka. Je lepší vyčkávat, nebo sáhnout po meči a zaútočit? A není ještě další možnost?

Vtom jeden z rytířů zvedne ruku k hlavě a s ní zdvihá i hledí své přilby. Tento pohyb se dochoval i do dnešních dnů v podobě salutování. Říká: nejsem nepřítel, nechci bojovat, ukazuji svoji tvář, chci jednání a spolupráci, prokazují ti svůj respekt. Možná hodně poetický a symbolický, ale skutečnosti odpovídající popis situace, která zavládla na jaře 1998...

Utíká to – už to je dvacet roků stará historie. Nechceme zabíhat do detailů (i když některé zásahy do dění, jak to tak bývá...), ale ohlédnutí motivované zvoleným tématem se přímo nabízí.

ČRDM: NA ZDRAVÍ!

Pionýr měl v 90. letech mezi dětskými sdruženími výjimečnou pozici – protože nebyl součástí žádného z tehdy existujících střešních uskupení. Těmi byly tzv. Kruh sdružení dětí a mládeže a Seskupení sdružení dětí a mládeže, které byly ovšem zahleděné především do sebe samých či vzájemných pŮtek. Pionýr si jako samostatná organizace obhájil respekt a nepřehlédnutelné postavení – věnoval se prosazování zájmů dětí a mládeže, mimo jiné byl i přímo zastoupen v poradním sboru na MŠMT! Jeho nezávislé postavení mu vytvářelo značnou volnost jednání a nezávislost například v tématech, která vyvolávala konflikty mezi představiteli Kruhu a Seskupení. Tato výlučná pozice ale nebyla dlouhodobým cílem Pionýra, protože bylo a stále je nasnadě, že budoucnost může mít jen funkční spolupráce. Její nutnost a účelnost byla ještě jasnější a naléhavější po tzv. úsporných ekonomických balíčcích, které v r. 1997 tvrdě dopadly na dotace pro sdružení dětí a mládeže. Příležitostí pro řešení složité situace bylo i jmenování nového ministra školství, mládeže a tělovýchovy, profesora Jana Sokola, který dal výrazně najevo zájem o vytvoření seriózního a reprezentativního partnera pro státní orgány či jiné instituce. Bylo přitom jasné, že bez společné účasti Junáka a Pionýra funkční a reprezentativní model spolupráce nemůže vzniknout, což opakovaně zaznívalo i od představitelů MŠMT. A tak iniciativa několika sdružení, snažících se změnit situaci, prolínala tehdy existujícími uskupeními a Pionýr při tom hrál nepřehlédnutelně aktivní roli.

Bylo to tehdy hektické, ale příjemné jaro, kdy alespoň někteří obrazně zvedli svá hledí, sesedli z koní ... a zasedli k jednacímu stolu. Zůstane historickým faktem, že na zakládací listině ČRDM jsou podpisy představitelů sdružení tehdy působících v Kruhu nebo v Seskupení, ale rovněž stojících i mimo (Pionýr či Asociace křesťanským sdružení mládeže).

Šlo o vývoj, který se mnohým nelíbil – což dokládaly útoky jiných „představitelů“ dětí a mládeže, jimž mizel prostor pro jejich ovzduší otravující pikle. Především agresivní až hysterická reakce některých představitelů Kruhu dění kolem vzniku ČRDM rádně okořenila. Byla slyšet slova o ex-

kluzivitě a ukrutné nedemokratičnosti ČRDM a podobné nepravdy (šířené, žel, i do zahraničí...). Skutečnost, že tehdy šlo o účelové zahořklé lži, celkem jasně osvědčuje stálý rozvoj ČRDM, kdy se počet členských organizací pohybuje kolem stovky.

Za zmínku stojí, že v celé situaci hrálo roli i vnitřní pnutí v zúčastněných spolcích, dané například zkreslenými výklady minulosti, nebo jako v našem případě ztrátou naprosté nezávislosti (což byla citlivá záležitost, protože do r. 1989 jsme si „užívali“ ohlávky v míře vrchovaté).

Pionýr v r. 1998 obětoval svoji „svobodu“ a volnost v jednání, stejně jako v úvodu zmíněné výsadní postavení. Šlo ale o účelný krok, který naplnil naše dlouhodobé (a častokrát veřejně vyjádřené) postoje. Jistěže na první pohled nedopadl na samotnou činnost Pionýra, na oddíly, které pořádaly a stále pořádají stovky akcí pro tisíce dětí. Byl to ale nepochybně krok zásadní pro Pionýr jako celek a rozhodně nebyl uvnitř spolku zpočátku přijatý jednoznačně vlídně.

Uplynulé roky vztahů spolků také nebyly vždy jen „sluncem zalité“ a byly i rozpory v pohledech na některé záležitosti. Ale to je přece přirozené, že ne vždy a na vše máme stejný názor. Podstatné však je, že nesoulad umíme překonávat a máme na to vhodné prostředí: Českou radu dětí a mládeže. Proto můžeme s klidným srdcem konstatovat, že otevřít na jaře 1998 hledí, odložit rozepře a zvolit spolupráci, bylo správné a perspektivní rozhodnutí.

Martin Bělohávek,
předseda Pionýra

ilustrační foto archiv Pionýrské skupiny Záře

Hlavní je BÝT AKTIVNÍ

...a nebát se vystoupit ze zajetých kolejí

Spolupráce s úřady v našem městě? Zkusím se zaměřit na městský úřad, od kterého čerpáme dotace a s kterým spolupracujeme i během roku.

Naše město má 40 000 obyvatel, takže tu panuje určitá anonymita. Podpora je jiná než v malých obcích, kde všichni všechny znají. To může být leckdy i nevýhoda. S městem spolupracujeme už delší dobu, konkrétně přes více než dvě volební období, což má na spolupráci, jak níže popisuji, velký vliv.

Vše začalo před více než čtyřmi lety, když jsme chtěli město požádat o finanční podporu naší celoroční činnosti. Zjistili jsme, že (podle dřívější terminologie) granty jsou vypisovány na různé oblasti – školský, kulturní, sportovní, ale náš oddíl nebyl vhodný příjemce ani v jedné oblasti. Nabízelo se tedy buď zůstat u čerpání dotací jen z Asociace TOM, nebo rozšířit oddílové aktivity a začít jednat s městem o možné podpoře našeho oddílu. Vždyť i my se stejně jako např. sportovci staráme celoročně o skupinu mladých lidí a dětí a snažíme se o jejich rozvoj v různých oblastech! Určitě je mnoho aktivit a akcí, kterými se může oddíl pochlubit, propagovat, prezentovat. Hlavní je být aktivní a nebát se vystoupit proti již zajetému systému a „kolejím“. Někdy může být hledání partnera na druhé straně obtížnější, oslovit můžeme nejen starostu příp. místostarostu, ale také zastupitele. My si domluvili schůzku s místostarostou, který měl na starost oblast školství, a s ním jsme jednali o možném rozšíření oprávněných příjemců

v jednotlivých grantech. Místostarosta se pro naši věc nadchl, plně nás podpořil nejen v úředních záležitostech, ale také účastí na našich akcích pro veřejnost. Zároveň nebyl problém v zaštitění charitativní akce jménem paní starostky, která nám pomohla i s úředním zajištěním sbírky a její propagací na veřejnosti.

Jen je potřeba počítat s tím, že komunální volby občas něco změní a jednání začínají nanovo. U nás volby změnily mnohé – starostky se vyměnily, vznikl obsáhlý soubor pravidel pro udělování záštity akce, změnil se i místostarosta. Z našeho podporovatele se stal řadový zastupitel. I když i ten leccos zmůže a někdy správná

příměluva ve správnou dobu zlomí taky spoustu ledů.

Jeden malý příklad za všechny:

Pečetili jsme s paní na úřadě pokladničku pro sbírku, kde se na výběru peněz budou podílet hlavně oddílové děti. Děti jsou seznámeny s příběhem postižené osoby, podílejí se na propagaci akce, na průběhu sbírky samotné, a pak jsme chtěli, aby byly přítomné u sčítání vybraných peněz na úřadě. Nechtěli jsme celý oddíl, chtěli jsme dva zástupce, kteří následně – plni dojmů – popíší ostatním, jak to probíhalo a kolik se vybralo peněz. Paní úřednice byla rezolutně proti: peníze se sečtou v pokladně, mimo otvírací dobu, přítomen bude pouze vedoucí oddílu a paní pokladní. Debatovat nebylo o čem. Zavládlo menší zklamání, ale

druhého vedoucího napadlo, že se ozve zastupiteli, který nás už v minulosti jako místostarosta podpořil; třeba to půjde... A ejhle! Opravdu to šlo. Peníze počítaly děti u velkého stolu spolu s paní úřednicí. Vše bylo milé a s úsměvy. Víím, že tento příklad nepopisuje řešení zásadního problému. Chci jen ukázat, jak je důležité najít člověka, který je nadšen pro vaši věc. Ukázat, v čem jste dobří, v čem vy pomáháte městu, a také navést úředníky na to, v čem mohou pomoci oni vám. V našem městě spolupráce s úřady funguje, ale nezastírám, že známý člověk pomůže více než několik jednání.

Renata Dvořáková,
TOM Chippewa, Česká Lípa
foto TOM Chippewa

KLUBOVNA pro olomoucké tomíky?

Náš oddíl TOM Tuří pochází z Olomouce. Olomouc je rozdělena jako všechna velká města na městské části, v jejichž čele jsou komise městských částí (KMČ). Konkrétně s komisemi z Nedvězí a Nemilan máme dobrou zkušenost a fungující spolupráci.

Nedvězská KMČ nám v posledních letech poskytla finanční příspěvek, účastní se společně s námi brigád a zajišťuje odvoz nasbíraného odpadu. Nemilany podpořily pobyt našich

ukrajinských kamarádů a podporují nás v získání nové klubovny. Jiná věc je spolupráce s magistrátem. Po dvouapůlletém boji se konečně rýsuje pronájem bývalé jídelny pro naši klubovnu. Zatím nemáme smlouvu, ale ZŠ Nemilany již započala s rekonstrukcí budovy, která dva a půl roku chátrala.

Letošní rok je volební, politická situace se změnila a naši protivníci ztratili politickou podporu. Magistrát změnil své stanovisko ohledně pronájmu ve prospěch baletu Globa a nařídil spo-

lečnou kooperaci s námi. O ni balet Globa nejeví zájem. Odbor školství proto doporučil pronájem bývalé školní jídelny nám.

V současné době čekáme na smlouvu – a už se nemůžeme dočkat velkého stěhování z Nedvězí do Nemilan. Držte nám palce, snad se klubovny dočkáme!

Soňa Rokytová, TOM Tuří,
Olomouc
foto TOM Tuří

Hořcová VÝZVA

Šest týdnů příležitosti prožít tento čas jinak než obvykle
Každý tomický oddíl i každý jeho jednotlivý člen je hodnocen za nejrůznější úkoly, které si vybere na webu Hořcové výzvy a splní je.

O jaké úkoly se jedná?

Je jich na výběr rovná stovka a jsou velmi různorodé. A také různě bodově ohodnocené, od 1 do 5 bodů. Některé vycházejí z běžné činnosti turistických oddílů mládeže – třeba uvařit guláš na ohni nebo vydat se na

pěší túru. Další úkoly jsou sice zdánlivě jednoduché, ale vlastně stojí soutěžící spoustu sebezapření. Zkuste si třeba představit sama sebe, že několik dní nepozřete žádnou sladkost. Nic, zhola nic sladkého! Anebo že 24 hodin neotevřete žádné dveře ani okno. Jak se dostat domů? A pak jsou tu body, při kterých se účastníci mohou dobře pobavit. Třeba uspořádat piknik na náměstí, anebo se doma vyspat na neobvyklém místě – co třeba ve vaně? Nebo v předsíni? A uměli byste říct ve třech cizích jazycích větu: „Ať žijí tomíci“? Vyzkoušejte si to ☺

Více na www.horcovavyzva.cz
a-tom.cz

Rok RYCHLÝCH ŠÍPŮ

Přidejte svou akci k oslavám výročí 80 let!

Příběhy slavného klubu Rychlé šípy slaví 80. let! Přesně 17. prosince 1938 byl v časopisu Mladý hlasatel otištěn první díl komiksu Rychlé šípy.

Autorem nezapomenutelných příběhů byl spisovatel Jaroslav Foglar, osobitý vzhled jim vtiskl ilustrátor Jan Fischer. Skautská nadace Jaroslava Foglara připravuje k tomuto výročí od května 2018 do května 2019 množství akcí, které spojí pod názvem Rok Rychlých šípů. Zároveň vyzývá ty, kdo mají zájem, k zapojení se do oslav s vlastními aktivitami.

Pořádáte tradiční Hon na Šíročka či jinou stínadelskou hru pro veřejnost? Máte rádi Rychlé šípy a chcete přispět k jejich popularizaci mezi dnešními dětmi? Uspořádejte hru, soutěž, výstavu, přednášku či cokoli dalšího vás napadne. Dejte nám vědět a my vám akci pomůžeme propagovat.

Cílem Roku Rychlých šípů je znovu objevit dílo Jaroslava Foglara a jeho příběhy přiblížit generaci nejen dnešních mladých čtenářů. Speciálně pro tuto příležitost vzniklo i logo Roku Rychlých šípů, které vytvořil grafik Martin Pecina.

Součástí oslav jubilea byla například letošní Noc s Andersenem, konaná 23. března, při které se četly příběhy Rychlých šípů a další foglarovky. Albatros 10. května vydává ve speciálním pouzdře Mapu Stínadel. Na Mirka Dušína a jeho kamarády se můžete těšit na knižním veletrhu Svět knihy od 10. do 13. května a poté i 22. května až 28. června na výstavě v Galerii Lucerna.

Výčet akcí není konečný, kdokoli může přispět svou aktivitou. Na stránkách Skautské nadace Jaroslava Foglara byl spuštěn formulář pro přihlašování. Spolky, sdružení, ale i jednotlivci

mohou jeho prostřednictvím požádat o zařazení své akce do oficiálního kalendáře akcí Roku Rychlých šípů, získat logo Roku Rychlých šípů pro vlastní použití a pomoc při propagaci akce. Může se jednat o jakýkoliv formát – hru, časopis nebo divadelní představení – fantazii se meze nekladou. Současně věnujte pozornost i vyhlášené grantové výzvě na vytvoření loutkového představení a jeho následnou produkci na motivy kreslených příběhů Rychlých šípů. Podrobnosti najdete na webových stránkách Skautské nadace.

Mladým patří svět, Rychlé šípy VPŘED.

<https://skautskanadace.cz/vyhlaseni-grantove-vyzvy-akce-k-roku-rychlych-sipu/>

*Skautská nadace Jaroslava Foglara,
www.rychlesipy.org
obrazový materiál z archivu
Skautské nadace JF*

Skautská nadace Jaroslava Foglara

Posláním Skautské nadace Jaroslava Foglara je podpora mimoškolní výchovy a vzdělávání dětí a mládeže v duchu skautských ideálů. Nadace byla založena v roce 2001 a od svého počátku podporuje činnost skautských organizací a skupin. Přispívá zejména na nákup a opravy skautských kluboven, tábořišť a jiných nemovitostí. Svoji činnost nadace financuje z darů osob i firem. Zvláštním a hluboce ceněným zdrojem prostředků jsou dědictví ze závětí odcházejících skautů. Nejznámější z nich je dědictví po skautském vůdci a spisovateli Jaroslavovi Foglarovi.

www.skautskanadace.cz

Zlatým Ámosem 2018 se stal David Turek ze ZŠ Česká Kamenice.

Dětskou Ámoskou zvolila dětská porota Lucii Bakalovou. Titul **Ámos sympaták** získala díky hlasujícím ČT :D Helena Lísková ze ZŠ Ladova Litoměřice. **Ámosem fyzikářem** se letos stal Vladimír Vochozka z Plané nad Lužnicí. **Ámosem chemikářem** 2018 byla korunována Lucie Bakalová z gymnázia v Holešově. **Ámosem matikářem** je Michal Čečák z pražské ZŠ s RvJ K Milíčovu. **Ámosem češtinářem** je Lucie Čimerová ze ZŠ v Městci Králové.

*Dětská tisková agentura (DTA)
foto Michal Mikláš*

ZLATÝM ÁMOSEM se stal...

Žáci svým učitelům pomáhali i ve finále – Ámos matikář Michal Čečák se svými žáky.

Nálada v sále byla vynikající. Všichni, děti i dospělí, fandili ostošest. Přivezli transparenty, řehtačky, a dokonce i bubny, aby bylo jasné, kdo je nejlepší...

Zlatý Ámos David Turek a jeho bubeníci.

Ámoska chemikářka Lucie Bakalová (uprostřed) získala na vybavení odborné učebny pro své gymnázium v Holešově 50 000Kč od nadace Unipetrol a se studenty předvedla na finálovém večeru působivý pokus...

GLEN: Zkušenost, která změní život

Dobrovolnice Kristýna se v rámci programu GLEN organizace INEX – Sdružení dobrovolných aktivit zúčastnila stáže v Gruzii. Následující text obsahuje její postřehy z programu, jehož cílem je pochopení globálních souvislostí a pěstování kritického myšlení.

Na stránkách INEXu je GLEN popsán jako roční program globálního vzdělávání, který kombinuje přípravné semináře, stáž a realizaci vlastní vzdělávací aktivity zpět doma. Znělo mi to neškodně. Navíc jsem kolem sebe měla kamarády, kteří GLENem prošli. Na základě jejich vyprávění a vedena touhou konečně se dostat za hranice Evropy, jsem několik sezón kontrolovala nabídku stáží. Až konečně v roce 2016 nastala správná konstelace. Přihlásila jsem se na stáž v gruzínském národním parku Tušeti. Prošla jsem výběrovým řízením a dostala se do programu. Ovšem nikdo mě nevaroval, že po absolvování cyklu mohu skončit jako jiná bytost!

Step 1: Semináře

Mnozí, kdo o GLENU přemýšlejí, očima proletí popis programu, pokývají hlavou nad semináři a oči se rozsvítí až u výběru stáží. Není tedy divu, většina účastníků na přípravný seminář přijíždí s vizí získat balíček praktických cestovatelských informací. Ach, ta sladká nevědomost... Pamatuji si, jak jsme se, plni očekávání a nadšení, sešli s ostatními účastníky před prvním seminářem na nádraží v Berlíně. „Kam jedeš? Už jsi potkal svého tandemu/ svou tandemku?“ Po příjezdu pozvolný rozjezd. Kafičko, „small talks“, mraky tváří a každá z nich má jméno... Jen si pamatovat které. Představení týmu a programu na celý týden. Vidím dobře?

Na programu stojí dopolední blok „power structures“ a hned druhý den

„critical whiteness“, na pátek se chystá „open space“...hledám ve slovníku. Žádná definice, český ekvivalent se také nepoužívá.

Podělím se o nejsilnější moment. Přednáška Arethy Apithy o neokolonialismu. Přímá konfrontace s odkazem našich předků. Nás Čechů se to přece netýká. My jsme nikoho nekolonizovali. Nebo...? Už jen tím, že jsme se narodili v Evropě a máme bílou barvu pleti, disponujeme mnohými privilegii. Aretha nás konfrontovala otázkou, proč chceme jet na stáž do země Globálního jihu. Ať už je naše odpověď jakákoliv, vždy se podílíme na současném nastavení globálních mocenských struktur. Tak jako v minulosti, my ze Severu jedeme na Jih. Zažívala jsem během seminářů chvíli, kdy se to ve mně vařilo. Mozek se bouřil proti revoluční informaci a nechtěl ji přijmout, protože mění dosavadní pohled na svět. Boří pevné základy a vyžaduje změnu myšlení. Naštěstí kdesi hluboko uvnitř zaklíčilo semínko poznání, které chtělo vyrůst do jiného hlubšího porozumění světu.

Step 2: Tandem

Cyklus GLENU se prochází ve dvou (tandem) nebo ve třech (trinom). Má to velký potenciál. Jednak jsou to dvojice či trojice namixované z východní a západní Evropy. A jednak je i na stáži někdo, s kým sdílet zážitky, zatímco blízcí jsou až na druhé straně drátu.

Tři intenzivní měsíce v novém prostředí plném nových impulsů s člověkem, kterého jste viděli jen dva týdny, mohou být krušné. Já jsem měla štěstí. V mém případě to byl vizionářský „tandem matching“. Vzájemnou sešranost s Judith jsme vyzkoušely při přípravě večírku na závěr prvního semináře. Už způsob, jak jsme se k tomu dostaly, o naší dvojici něco vypovídá. Na výzvu, kdo by se chtěl role zhostit, následovaly dvě minuty ticha. Když už mi to přišlo neúnosné, zvedla jsem ruku. Judith udělala to samé v tu samou chvíli. A mohu skromně dodat, že se večírek stal legendárním.

Step 3: Stáž

Osobnost (to jako já) nahlodána novými myšlenkami a konfrontována otázkami, na které neuměla odpovědět, odjela na stáž. S ní jela její tandemka Judith. Společně se sešly v 5 hodin ráno v Tbilisi na letišti a shodou náhod o hodinu později koštovaly první chachu (čti čaču) a gruzínské pokrmy. Nový známý jednal dle mravů místní pohostinnosti, která občas jde za hranice evropské potřeby svobody. Dvě mladé evropské ženy to vyřešily úprkem do Tušeti.

Dle místních nejvíce odlehlá oblast Gruzie s vlastními tradicemi a etnickou odlišnou populací Tušů. Jak pobyt v Gruzii začal, tak také pokračoval. Pohostinnost a přátelství kolegů a nových přátel byla nezměrná. Množství vypitého vína také. Krása krajiny nesmírná a času stráveného v přírodě moře. Tři měsíce stačily na to poznat lákadla i nedostatky zdejšího života. Dvě mladé evropské ženy odjížděly se slzami, plné dojmů, v něčem zlomené, v mnohém obohacené. S pocitem, že zažily něco, co se již nebude opakovat. Opouštějí místo, kde mohly být na chvíli novými bytostmi.

Kristýna Sosnovcová,
INEX-SDA
foto autorka

GLEN – GLOBAL EDUCATION NETWORK OF YOUNG EUROPEANS

GLEN je roční program globálního vzdělávání, jehož jedinečnost spočívá v kombinaci 3 vzdělávacích seminářů, tříměsíční stáže v neziskové organizaci v jedné ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky a praxi při realizaci vlastních aktivit globálního rozvojového vzdělávání v Evropě po návratu. Vizí GLENU je svět, ve kterém lidé přemýšlejí o realitách globalizovaného světa a své vlastní roli v něm a angažují se, aby budovali spravedlivou a udržitelnou společnost. Účast v programu je podpořena stipendiem. Přihlásil se lze do 10. ledna 2018.

Více informací naleznete na stránkách www.inexsda.cz/cs/projekt/glen

Velvyslanec USA ZASADIL LÍPU

Lípu jako Strom svobody vysadil symbolicky na Den Země 22. dubna americký velvyslanec Stephen B. King na Kaprálově mlýně u Ochozu u Brna.

Velvyslanec, který je sám skautem, si prohlédl celou skautskou základnu i její okolí. Kaprálov mlýn má se Spojenými státy společný kus historie. Druhý domov tam našla rodina původních majitelů mlýna, kteří v předtuše poválečného vývoje odešli do zahraničí – právě do USA. Kaprálovi mlýn v roce 2007 darovali skautům, kteří jej zrekonstruovali a změnili na mezinárodní ekologickou skautskou základnu.

„22. duben se od roku 1970 slaví jako Den Země. Tradici zavedl senátor za stát Wisconsin Gaylord Nelson,“ připomenul ve své řeči na Kaprálově mlýně velvyslanec. Jako dlouholetý skautský činovník neopomenul zdůraznit morální hodnoty mezinárodního skautského hnutí, které rovněž souvisí s úsilím o ochranu přírody a o zlepšování stavu životního prostředí.

Spolu s desítkami přítomných skautů a dobrovolných podporovatelů Kaprálova mlýna zasadil lípu u příležitosti stého výročí vzniku samostatného Československa. „Toto výročí je zároveň připomenutím stoletého česko-amerického přátelství a doufám, že toto přátelství bude trvat nejméně dalších sto let – v době, kdy tato lípa bude poskytovat stín a radost našim potomkům,“ doplnil King a připomenul klíčovou roli USA při vzniku republiky.

Ambasáda USA patří mezi hlavní partnery projektu Stromy svobody, který vede Nadace Partnerství.

*Junák – český skaut, ORJ Brno
foto Jakub Hornek a Pavla Šlimarová*

Klub Pathfinder OTEVÍRÁ hledí

Do palety činností běžného oddílu můžeme určitě řadit pravidelné aktivity, jako jsou oddílové schůzky či výpravy, nebo účast na rozsáhlejších akcích, které pořádají větší organizační jednotky. Zlatým hřebem každého roku je samozřejmě tábor, kde vrcholí celoroční úsilí jak dětí, tak vedoucích.

Mnoho oddílů nabízí svoje akce jen svým oddílovým dětem a případně jejich kamarádům. Ať už z kapacitních, nebo organizačních důvodů se na nějakou velkou reklamu nezaměřují. Existují ale i oddíly, které jsou otevřené různým nevšedním akcím a experimentům.

Například oddíl Agara ze Sokolova se zaměřuje na práci s dětmi ze sociálně vyloučeného prostředí a snaží se

jim ukázat i svět mimo jejich bydliště návštěvami různých akcí Klubu Pathfinder po republice. Na druhou stranu v rámci oblasti Východní vítr jdou

zase cestou pořádání netradičních táborů. Mezi ně patří tábor pro děti z konfliktem zasažené Ukrajiny nebo tábor pro děti z dětských domovů. Jinde je slyšet i o několika táborech rodičů s dětmi nebo retro-táborech pro pamětníky.

Vedoucích, kteří se pouští do „vod neprobádaných“, je samozřejmě víc. Příkladem můžou být i pathfinderské oddíly v České Lípě, Příbrami a v Praze, které se snaží proniknout do tajů městských a krajských dotací, aby mohly svoji činnost dělat o něco kvalitněji nebo ve větším měřítku.

Vydat se cestou něčeho nového určitě vyžaduje dávku odvahy, ale také zajímavý nápad a možnost ho provést. Věřím, že právě k nalezení inspirace může sloužit toto číslo Archy. Teď už jen počkat, až zrníčka dobrých nápadů vyklíčí.

My pathfindeři jsme taková „hledací cest“, a tak doufám, že naše nové cesty neskončí jen u výše uvedeného výčtu, ale budeme dál objevovat, kudy se ubírat.

Jakub Fraj
foto Klub Pathfinder

Výstava „Podívej, co umím“ v Bohumíně

Slezská diakonie
Přinášíme světlo do života potřebným

V bohumínské knihovně probíhala v měsíci dubnu výstava výtvarných prací uživatelů Slezské diakonie, kteří navštěvují nízkoprahové zařízení pro děti a mládež KANAAN Bohumín.

Výstava byla dne 3. 4. 2018 zahájena slavnostní minivernisáží, které se zúčastnili nejen vybraní autoři výtvarných děl a pracovníci služby KANAAN Bohumín, ale také vedoucí sociálního odboru Úřadu města Bohumín Bc. Daniel

Ucháč, farář místního farního sboru SCEAV Roman Brzezi-na a vedoucí knihovny Ing. Magdaléna Fedorowiczová. Návštěvníci knihovny si mohli nejen prohlédnout vystavené práce, ale také se blíže seznámit s aktivitami, které služba KANAAN Bohumín realizuje. V dětském oddělení knihovny se rovněž mohli zapojit do hlasování o nejkrásnější obrázek.

Slezská diakonie

Místo PRO PŘÍRODU

Za 15 let veřejnost zachránila 137 ha přírody

Dne 21. března 2018 uplynulo 15 let od chvíle, kdy byla zahájena veřejná sbírka Místo pro přírodu – první a do-
dnes největší sbírka na záchranu cenných přírodních lokalit
prostřednictvím jejich výkupů u nás.

Prozatím pomohla 137 hektarům pozemků.

Na první jarní den roku 2003, spustil Český svaz ochránců
přírody veřejnou sbírku Místo pro přírodu. Sběrka je sou-
částí programu na podporu pozemkových spolků, tedy ne-
státních neziskových organizací, pečujících o naše přírodní
(ale i kulturní) dědictví na základě věcných či užívacích
práv, případně v úzké spolupráci s vlastníkem.

Pozemkové spolky většinou uzavírají s vlastníky cen-
ných přírodních pozemků

dlouhodobé výpůjční či
pachtovní smlouvy nebo
dohody o spolupráci. Jsou
však případy, kdy nejlepší,
mnohdy i jedinou možností,
jak lokalitu ochránit, je její
výkup. Vlastník například
vlastní starý les, potřebuje
peníze – tak les buď vykácí,
nebo prodá. Jindy by
vlastník cennou květnatou
louku raději zalesnil, aby
z pro něj nepotřebného
pozemku něco měl, naštěstí

je ochotný jej prodat. A na jiných lokalitách je vlastnictví
tak roztržštěné, že v podstatě znemožňuje nezbytnou péči;
postupnými výkupy se toto daří řešit.

Do sbírky se zapojily stovky dárců, někdo pár stokorunami,
někdo stotisícovými dary. Celkem se za dobu existence
sbírky podařilo vybrat již přes 15,5 miliónu korun.

První vykoupenou lokalitou byl Triangl, zajímavý mokřad
s jezírkem přímo na území Prahy. Poté následovalo dalších
28, v nejrůznějších koutech České republiky. Stepi i mok-
řady, přírodě blízké lesy, rybníčky, rašeliníště... Fragmenty
druhově bohaté kulturní krajiny i kousky „divočiny“.

Velké poděkování patří všem, kdo na konto sbírky Místo
pro přírodu přispěli, i těm, kteří na účet **9999922/0800**
přispějí v budoucnosti.

Podrobné informace o kampani i všech vykoupených loka-
litách jsou na **www.mistoproprirodu.cz**, aktuality též na
facebookovém profilu **Místo pro přírodu**.

Jan Moravec

Český svaz ochránců přírody

foto Jiřina Kličková, spolek Denemark a Jan Moravec

Hlavním cílem soutěže Brána k druhým, určené pro dětské kolektivy a skupiny mladých lidí do 26 let, je hledat, ukazovat a oceňovat pozitivní příklady a skutky v naší společnosti, na kterých se podílejí děti a mládež. Přinášíme vám rozhovor s Klárou Abendrothovou, zástupkyní Eskadry Ostrava – jednoho ze soutěžních týmů 6. ročníku zmíněné soutěže v kategorii Děti do 18 let.

NEBÝT LHOSTEJNÝ a nebát se ozvat

Vy už mnoho let pomáháte řece Opavě od toho, co k ní nepatří – všemožného odpadu. Pozorujete za ty roky nějaký vývoj v tom, jak lidé řeku chrání, nebo naopak znečišťují?
Řeka je znečišťována ve vlnách, které odpovídají intenzitě povodní, a tedy množství unášených odpadků. Nedá se tedy bez pravidelného monitoringu těchto proměnných říci, zda se situace lepší či nikoliv. Předpokládejme, že se společnost mnohem více zabývá

tříděním odpadu a možnostmi, kam odložit odpad – jako jsou pneumatiky – je rok od roku více. Alespoň na území Ostravy (město má sběrné dvory, kde občané Ostravy bezplatně odkládají velkoobjemový odpad vč. pneumatik). Jak je tomu na území Opavy, bych musela zjišťovat.

Vy jako vodní skauti máte pochopitelně k řece blízko. Jak v celoroční výchově vedete kluky a holky

k tomu, aby řece rozuměli a měli ji rádi?

V celoročním programu se prolíná typicky skautská tematika, pak mnoho her, které jsou přizpůsobeny zájmům a aktuálnímu rozpoložení dětí i témat, jež chceme obsáhnout. Vodní tematiku v oddíle probírám s dětmi převážně já – zaobírám se přirozeným korytem řeky, případně tomu, aby děti porozuměly, v čem je přirozené koryto, tedy to nenarovnané, vhodné pro krajinu. Zaobíráme se meandry, zákrutami i pochopením, jak proudí voda, aby věděly, proč plují právě takto. Současně jsou také pojmy, které učím spíše starší kluky – biodiverzita, bioindikátor a podobné.

Při samotném splutí úseků se zastavujeme na místech, která jsou poutavá – jesepní* a výsepní břehy, a především pak hluboké zářezy, které „vyrobila“, voda a pozorujeme půdní profily a otvory, které si „vyrobila“ zvířata. Objevujeme mrtvá ramena a hodnotíme meandry a jejich vývoj. Ovšem každá generace dětí je jiná a program a jeho náplň tomu přizpůsobuji. Stále však platí, že si přírodu musí osahat, proudnici zkusit a řeku v krajině vnímat jako její součást.

Myslíte, že tato dlouhodobá péče o řeku prohlubuje u vašich kluků a děvčat schopnost přistupovat k přírodě partnerským způsobem?

Zcela určitě. Vždy se najde některý z kluků, který má zájem o přírodu větší a dobré skutky pro přírodu pak koná zcela přirozeně. Na řeku i k ní se děti těší a všímají si jejího vývoje.

Nač byste doporučili při ekologické výchově klást zvláštní důrazy?

Osobní kontakt, od sešitu jí nikdy neporozumí. Osahat si, vyzkoušet, pozorovat a pochopit změny v čase.

Co podle vás dnes přírodu u nás i ve světě nejvíce ohrožuje a co se dá proti tomu dělat?

Přímým ohrožením je v množství plastů, které jsou dennodenně produkovány a vyhazovány, mnohdy netříděny. Ač jsou snahy o bezobalový prodej velké, pořád je trh zaměřen na stávající obalový systém.

Můžete uvést, k jakým hodnotám a postojům se snažíte vést děti a dospívající ve svém oddílu?

S kategorií dospívajících nyní nepracuji, ale v rámci porad, kde se s nimi setkávám, se je snažím vést k hodnotám zodpovědnosti a k tomu, aby nebyli lhostejní a nebáli se ozvat.

Jak u dospívajících, tak malých, se je snažím vést k neustálé ochotě a praktičnosti.

Z hodnot je to láska k přírodě a životnímu prostředí, v kterém žijí, byť je to u malých kluků sotva vnímaná klubovna. A často je nabádám k jinému životu než „v krabicích“.

Co Vám z hlediska budoucnosti

mladých lidí u nás dnes přijde jako nejdůležitější?

Nebýt lhostejný.

rozhovor vedl Jiří Zajíc – Edy
foto Klára Abendrothová a archiv
přístavu Eskadra, Junák – český skaut

* Břehy meandrů jsou jesešní – vnitřní – kde se ukládá unášený materiál a vznikají v oblouku mělká místa, a výsešní – vnější – do kterého naráží voda velkou rychlostí a odnáší materiál; vznikají zde vysoké břehy, případně proud strhává větší masy, a ukrajuje si tak třeba z polí či luk.

Mezinárodní příležitosti s HODINOU H

V pořadí už čtvrtý Veletrh mezinárodních příležitostí se konal ve čtvrtek 8. 3. 2018 ve Žďáru nad Sázavou. Uspořádal jej krajský odbor školství, mládeže a sportu ve spolupráci s Hodinou H, Zdravým krajem Vysočina a městem Žďár nad Sázavou.

Akce se tentokrát zúčastnilo zhruba 170 studentů středních škol. Nejpočetnější skupinou byli studenti z Gymnázia Žďár nad Sázavou, kteří využili domácího prostředí a zázemí své auly. Nicméně na veletrh dorazili i zástupci Biskupského gymnázia, žďárské průmyslové i zdravotnické školy a také jednotlivci z gymnázia v Novém Městě na Moravě.

Jednotlivé organizace opět prezentovaly nabídku svých aktivit v malých diskusních skupinkách, a mohly tak bezprostředně reagovat na otázky studentů. U krajského stolku se studenti seznámili s nabídkou studia v partnerských regionech Kraje Vysočina, např. programem Rok v Champagne-Ardenne, a na to navazujícím systémem stipendií. Nezůstal opomenut ani program eTwinning, který nabízí školám a jejich pedagogům možnost zařadit do běžné výuky nefinanční typ evropského projektu, a studentům tak výuku zpestřit. Evropský region Dunaj-Vltava poskytl informace o tomto partnerském svazku, oblastech, ve kterých působí, a studijních i pracovních možnostech v rámci tohoto regionu. Na to navazovala i prezentace zástupce projektu Do Rakouska na zkušenou a jeho nabídka studijních a pracovních příležitostí v Rakousku, resp. Německu.

Velký zájem opět vyvolali dobrovolníci při Hodině H, kteří si se studenty anglicky povídali o Evropské dobrovolné službě. Hodina H představila také mnoho možností, jak

vycestovat do zahraničí například v rámci Erasmus+ nebo Eurodesk. O brigádách nebo dobrovolnických workcampch se studenti dozvěděli u organizací INEX-SDA – Sdružení dobrovolných aktivit a Tamjdem. Eurocentrum Jihlava a Europe Direct Jihlava si zase připravily informace ohledně Evropské unie a evropských fondů. O příležitostech pracovat v zahraničí se diskutovalo u zástupce Eures – Evropská síť pracovních míst a Centrum pro talentovanou mládež se prezentovalo s nabídkou on-line kurzů.

Ke studentům z dalšího koutu Vysočiny se tak dostalo mnoho důležitých a potřebných informací, které mohou využít nejen během studia na střední škole, ale také v navazujícím vysokoškolském studiu nebo ve svém volném čase. Z reakcí bylo patrné, že o některých příležitostech dosud nevěděli a se zájmem se dotazovali na podrobnosti. Simona Dvořáková a Tereza Dvořáková (Gymnázium Žďár nad Sázavou): „Jsme mile překvapeny, kolik nových informací jsme na tomto veletrhu získaly a kolik máme příležitostí vycestovat a naučit se cizí jazyk. Přemýšlely jsme o nějakém dobrovolnickém workcampu a až tady zjistily, kolik různých neziskových organizací se dobrovolnictvím zabývá.“

Veletrh mezinárodních příležitostí zakončil svoji sérii prezentací pro studenty středních škol v Třebíči 5. 4. 2018.

*Jana Čermáková, Eva Havlíčková – Hodina H
foto Hodina H*

Více informací o Hodině H najdete na www.hodinah.cz nebo přímo v jejím sídle v Hrnčířské ulici 111 v Pelhřimově.

Naše MLADÁ DELEGÁTKA v OSN píše...

Petra Sýkorová, Naše mladá delegátka do OSN, se vrátila z letošního zasedání Komise OSN pro postavení žen v New Yorku a shrnula ty nejdůležitější momenty

Obecně, Komise OSN pro postavení žen (UN Commission on the Status of Women, zkráceně CSW) je funkční komise zřizovaná ECOSOCem, která zasedá jednou ročně už od roku 1946. Jejím úkolem je hodnotit světový vývoj rovnosti mužů a žen, definovat si výzvy v této oblasti a vytvářet konkrétní akční plány. Tématem letošního zasedání je postavení venkovských a domorodých žen všude na světě. Česká republika byla na CSW aktivní, zasedání se účastnila celá delegace z Prahy a letos jsme organizovali dvě doprovodné akce pro diplomaty a další zájemce. Pomáhala jsem při přípravě, chodila na jednání ministrů.

Hlavní akce pro mladé v rámci Komise pro postavení žen tzv. Youth Dialogue přivedl do New Yorku stovky mladých lidí ze všech kontinentů s cílem, aby jednali o tom, jaké připomínky mají mladí k letošnímu programu konference. Samozřejmě jsem se akce zúčastnila a byla jsem součástí týmu, který diskutoval o tom, jak dosáhnout ekonomického zrovnoprávnění žen a dívek žijících v odlehlých venkov-

ských oblastech světa. Vytvořili jsme dokument plný doporučení a pokynů, který bude předložen předsednictvu Komise a členským státům. Byla to moc přínosná událost a jsem ráda, že je z ní konkrétní hmatatelný výsledek!

Česká republika v rámci Komise pro postavení žen uspořádala vlastní doprovodnou akci, na které byli představeni více než zajímaví hosté. Promluvil náměstkyně pro řízení Sekce pro lidská práva Úřadu vlády Martina Štěpánková, politička Radka Maxová a také Taťána Gregor Brzobohatá, která sdílela svou zkušenost o ženách v neziskovém sektoru.

Moje aktivita na Komisi pro postavení žen uzavírá letošní účast mladých delegátů na zasedáních v New Yorku. Vše hodnotím moc pozitivně, bylo mi ctí tu zastupovat Česko, zejména v době, kdy kandidujeme do Rady pro lidská práva.

S Davidem Ulvrem ještě připravujeme besedy a naši individuální agendu, ale náš mandát už pomalu a jistě končí. Sledujte FB Czech UN Youth Delegates/Mladí delegáti ČR do OSN pro více informací o našich dalších aktivitách i výběrovém řízení na naše nástupce!

*Petra Sýkorová
foto archiv autorky*

O MIGRACI trochu jinak

V rámci mezinárodního projektu EuropeBlends jsme 29. března 2018 uspořádali v prostorách České rady dětí a mládeže diskusi s mladými přistěhovalci, abychom se do-

zvěděli o jejich zkušenosti s integrací do české společnosti. Pozitivně byla hodnocena například absence korupce při přístupu ke vzdělávání. Účastníci by naopak ocenili lidštější přístup na úřadech při vyřizování záležitostí souvisejících s jejich pobytem. Na základě diskuse jsme si též uvědomili, jaké výhody přináší občanům členství v EU.

*Marek Krajčí a Michaela Doležalová
foto Jiří Majer*

OBAVY kolem dotací

Strach, že rozhodnutí o dotaci vzbudí nevoli, svírá neziskovky i úředníky

Atmosféra strachu, transparentnosti „až za hrob“ a sugerovaného, hrozně sdíleného dojmu, že „všichni kradnou“. Nadto podporovaná z nejvyšších míst.

Takto popsal předseda České rady dětí a mládeže (ČRDM) Aleš Sedláček stav panující v oblasti rozdělování dotací v neziskovém sektoru. Ve svém vystoupení 6. dubna 2018 na konferenci v Evropském domě v Praze 1 se přirozeně zaměřil na tu výšeč neziskového sektoru, již reprezentuje – totiž na oblast mimoškolní výchovy provozované členskými organizacemi České rady dětí a mládeže.

Tomáš Zdechovský (EP)

Aleš Sedláček (ČRDM)

Své zkušenosti z žité praxe zúročil Aleš Sedláček v přibližně půlhodinovém proslovu. V něm upozornil na hlavní bolesti, jimiž podle jeho přesvědčení dotační systém stále zřetelněji trpí. Nastínil také jejich neblahé důsledky, a naznačil rovněž, kudy se lze snaže, účelněji a svobodněji ubírat dál.

Neziskovky musejí nyní splňovat celou škálu rozmanitých požadavků. Například popis projektu, na který žádají dotační peníze, musí být čím dál přesnější, předvídavější a závaznější. Podstupované kontroly jsou násobné, opakované a zahrnují linii Nejvyšší kontrolní úřad – finanční úřad – policie. Jakkoliv je přitom od počátku zřejmé, že jde v případě „nálezu“

o vcelku bagatelní, formální neobratnost s fakticky nulovou škodou, navíc zjevně nechtěnou.

Peněz v dotačním systému přibývá jen zvolna, přičemž rostoucí náklady na „zúřadování“ takového případného příjmu na straně nestátních neziskových organizací (NNO) mohou kýžený efekt klidně i vynulovat. Zato sankce za nedodržení předpisů a pravidel jsou stále přísnější, mohou vést i k likvidaci NNO.

Těmto a dalším tezím se tedy předseda ČRDM na konferenci věnoval, rozebíral je a s věcným nadhledem komentoval.

Připomněl mj. projekt SAFE, díky kterému se ČRDM za pomoci reprezentativního statistického šetření a za užití mezinárodně uznávané metodiky podařilo vypočíst cenu dobrovolnické práce: jenom organizace v rámci ČRDM za rok 2014 vyprodukovaly 3,7 mld. Kč. Postup výpočtu přitom nezohledňoval širší společenské přínosy, jen ty ekonomické. „Podařilo se nám spočítat všechny dotace, které do toho sektoru přišly, a řekli jsme: Podívejte se, máme rentabilitu čtyři sta procent – a teď mi ukažte podnik, který si tak vede; fond, do něhož investujete a máte čtyřikrát tolik – za rok...?“ pronesl předseda ČRDM.

Opar všudypřítomných obav, o němž se Aleš Sedláček v souvislosti s dotacemi zmínil, znamená podle něj na straně resortů to, že jejich úředníci žijí „v atmosféře čím dál většího strachu cokoliv rozhodnout, za cokoliv se postavit, nést jakoukoliv osobní zodpovědnost“. V takové atmosféře prý jistě přivítají nějaký dokument,

Roman Haken (EHSV/NGO Club)

kteřý jim řekne: Tohle ještě můžete. Základní dokument týkající se dotační politiky připravuje Rada vlády pro ne-státní neziskové organizace (RVNNO) a schvaluje ho kabinet. Aleš Sedláček spolu s dalšími navrhovateli z RVNNO připravil „pod takovým posledním záchvěvem liberálního ducha“ drobné změny příslušných zásad. Jde o možnost kromě *projektů* – čím dál úžeji svazovaných pravidly až k faktické neupotřebitelnosti – dotovat i *činnost*. Pokud by tento návrh prošel (což není jisté), dotace na činnost by měla být „taková volnější a všem se bude líp dýchat“.

Další šanci vidí Aleš Sedláček v širším uplatnění smluv či memorand o dlouhodobé spolupráci, respektive modelu *uznaných organizací*, pilotně odzkoušeného na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Jde o to, že „tisíckrát prověřené“ neziskovky, poté, co patřičně doloží velmi nadstandardně vypracovaný projekt, mohou překonat absenci víceletého financování, a to díky garanci 90% dotace v rozhodném roce. Záruka ze strany státu přitom platí po sjednanou dobu. „Tohle kvitujeme. Rádi bychom, aby se toho chytili případně i lidé z jiných resortů, považujeme to za smysluplné,“ dodal Aleš Sedláček.

Svůj pohled na věc nabídl i ředitel Odboru pro děti a mládež MŠMT Michal Urban. Předeslal, že lidsky spoustu vyřčených argumentů chápe. Je prý však důležité si uvědomit, že stejně jako chodí kontroly na (neziskové) organizace, chodí i na poskytovatele dotací. A v momentě, kdy poskytovatel něco odpustí, rázem odpovědnost za pochybení přejímá na sebe. Konkrétní úředník pak musí zodpovědět, proč to které rozhodnutí udělal nebo neudělal. „A co je psáno, to je dáno. Jakýkoliv detail, jakýkoliv termín – to je přesně to, co se nejlíp kontroluje. V případě práce s mládeží se nekontroluje to, že tady máme celoroční činnost pro nějaký počet dětí, že probíhá tolik a tolik táborů, víkendových aktivit a pracuje na tom tolik a tolik dobrovolníků. To v případě kontroly nikoho nezajímá. Kontroly zajímá, že tady máme takováto rozhodnutí, takovéto podmínky a takovýto účel. A teď: Jak byly peníze utracené...?“ vysvětlil kontrolní mechanismus ředitel ministerského odboru.

Michal Urban (MŠMT)

Co na jedné straně vypadá jako opatrnost nebo neochota převzít odpovědnost, je potom podle něj naprosto pochopitelným krokem. „Ve státní správě je zodpovědnost úředníků přesně daná a jediná odpovědná pozice je příkazce dané operace. A to

je jeden konkrétní člověk, který buď je dost odvázný a podepíše se pod něco, nebo se mu ruka zachvěje natolik, že to prostě odmítne,“ usoudil Michal Urban.

Konferenci s pracovním názvem *Neziskový sektor v EU a ČR (způsoby financování)* uspořádala Platforma rozvoje NNO spolu s Evropským sociálním a hospodářským výborem (EHSV) a Zastoupením Evropské komise v ČR.

Akce byla zaměřena na představení přístupu k financování NNO od evropské po národní úroveň.

Příspěvek Aleše Sedláčka zazněl na téma *Co zlepšit v dotačních zásadách pro NNO v České republice*.

Evropský přesah akce zosobňovali zpravodaj EHSV Jean-Marc Roirant, Roman Haken (EHSV/NGO Club) a poslanec Evropského parlamentu Tomáš Zdechovský.

Jiří Majer
foto autor

Aleš Sedláček (ČRDM) a Yvona Kreuzmannová (Tanec Praha)

Proběhlo 48. VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ ČRDM i její 9. Kongres

K členským organizacím České rady dětí a mládeže (ČRDM) se od 19. dubna 2018 může počítat i Rada dětí a mládeže Královéhradeckého kraje, z. s. Rozhodlo o tom 48. Valné shromáždění (VS) ČRDM, konané v zasedací místnosti v budově odborových svazů SMOSK na pražském Senovážném náměstí. Delegátky a delegáti Kongresu také mj. vyslechli zprávu kontrolní komise a zvolili novou na další období. Plénium VS se pak např. seznámilo s informacemi Představenstva a Kanceláře ČRDM za uplynulé období a plány na rok 2018. Schválilo rovněž Hospodářskou a Výroční zprávu ČRDM za rok 2017.

Nově přijatá Rada dětí a mládeže Královéhradeckého kraje (RDM KK) je regionální „střechou“ pro organizace pracující s dětmi a mládeží v Královéhradeckém kraji. Jako taková nyní čítá devět vlastních členských formací. Představenstvo ČRDM ji k přijetí doporučilo a fakt, že pro ni delegáti VS ČRDM zdvihli hlasovací lístky, mimo jiné znamená, že počet členských organizací České rady aktuálně činí 98. Toto číslo není neměnné, je proměnlivé oběma směry, přičemž lze říci, že dlouhodobě mírně kolísá kolem stovky.

Jan Navrátil, Rada dětí a mládeže Královéhradeckého kraje

Kongres, který Valnému shromáždění bezprostředně předcházela, vzal na vědomí zprávu kontrolní komise ČRDM za období 2015–2018; přednesl ji její předseda Josef Valter. Komise neshledala v hospodaření České rady a související kontrolované agendě žádné zásadní pochybení. „Úplným závěrem bych rád řekl, že z mého pohledu funguje kontrolní komise dostatečně, v souladu s možnostmi a potřebami České rady dětí a mládeže,“ shrnul Josef Valter. Kongres ČRDM poté zvolil Kontrolní komisi ČRDM ve složení: Radan

Aleš Sedláček, předseda ČRDM

Kukal (Duha), Michal Sojka (Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska), Jana Stibralová (Mladí ochránci přírody, z. s.) Marie Světníčková (Asociace křesťanských spolků mládeže, z. s.) a Josef Valter (Občanské sdružení DĚTI BEZ HRANIC).

V rámci následně konaného Valného shromáždění zazněly od vedení ČRDM důležité informace včetně hospodářských.

Na téma Evropských karet mládeže a projektu 72 hodin pohovořil projektový šéf Jiří Gurecký, o projektu VZOR Jakub Fraj z Klubu Pathfinder a chystané oslavy dvou dekád fungování České rady dětí a mládeže připomněl její předseda

Aleš Sedláček. „Domníváme se, že těch dvacet let je hezká příležitost k tomu si trošičku z té historie připomenout a posílit identifikaci nás členů právě s Českou radou dětí a mládeže,“ pronesl předseda ČRD M, jehož „domovskou“ organizací je Liga lesní moudrosti.

Ředitel Kanceláře ČRD M, Ondřej Šejtka (Asociace TOM) promluvil k tématu pojištění; popsal, v čem se sazby, resp. limity drobně změnily i co zůstává stejné. „Stále platí to, že krom členů jsou pojištěni i účastníci akcí. Takže v případě pořádání nějakých dětských dnů a podobně účastníci, kteří vám tam přijdou – byť nejsou vašimi členy – jsou pojištěni,“ poznamenal Ondřej Šejtka. Novinkou podle něj je, že pojistné události lze nyní oznámit též e-mailem. „Snažili jsme se tu administrativu trošku snížit. Máme speciální formulář, ten je k dispozici na našem webu,“ dodal. On-line projekt Skeleton-ESO, zaměřený na správu kom-

Josef Valter, dosavadní předseda Kontrolní komise ČRD M

pletní administrace, především účetní, pro spolky a jejich jednotky (kupříkladu oddíly) přiblížil Tomáš Hurt (Asociace TOM).

Legislativu zevrubně probral opět Aleš Sedláček: nastínil situaci kolem vodního zákona, zákona o veřejném zdraví, zákona o pedagogických pracovnících, kolem veřejného rejstříku. „My – a tím teď myslím neziskové organizace jako celek – se setkáváme s různými někdy útoky, někdy jenom slovy opovržení z různých míst, ve stylu: Berete dotace, ne-transparentně hospodaříte, jste pijavice... A všechno se to

pak hodí od jednoho pytle... My se snažíme, aby si každý mohl zkontrolovat, co vlastně děláme. Že máme popsany svůj účel, pro který jsme zřízení, že máme vyjmenované konkrétní lidi, kteří za to zodpovídají, a že zveřejňujeme takové ekonomické údaje, aby se alespoň v základu dalo poznat, jak a s jakými prostředky naše organizace hospodaří. K tomuto základnímu přehledu slouží ty zápisy ve veřejném rejstříku, které zákon vyžaduje,“ vysvětlil Aleš Sedláček. Vedení ČRD M si pro sebe provedlo interní test, týkající se plnění zákonných povinností spjatých se zápisy členských organizací, a jeho výsledky jsou nyní členům České rady k dispozici. „Já bych chtěl deklarovat, že vůle Představenstva je, abychom navenek opravdu vystupovali transparentně, abychom si tyto věci hlídali,“ zobecnil předseda ČRD M.

Potvrzení těchto jeho slov mohl na 48. VS ČRD M zaznamenat i laik, mj. ve vystoupení ekonomky ČRD M Marie Konečné (Junák – český skaut). „Nad rámec zákonné povinnosti

Ondřej Šejtka, ředitel Kanceláře a Marie Konečná, ekonomka, ČRD M

necháváme (každoročně) provést audit účetní závěrky. Audit aktuálně probíhá; dle jeho průběhu... můžeme opět počítat s výrokem Bez výhrad,“ sdělila Marie Konečná.

Program jak 9. Kongresu ČRD M, tak také 48. Valného shromáždění ČRD M byl informačně obsáhlý. Bezkonfliktní, věcný a dělný průběh obou na sebe navazujících akcí, organizačně dobře zvládnutých, zkrátit dobu vyhrazenou pro jejich trvání zhruba o hodinu – na hodinu a půl.

*Jiří Majer
foto autor*

ČEŠTINA je i můj jazyk

Žáci základních a středních škol se letos už počtvrté (jde o čtvrtý ročník) zamýšlejí nad tím, jaké to je být cizincem a nerozumět svému okolí. Účast v jazykové a literární soutěži Čeština je i můj jazyk vybízí k tvůrčí a literární aktivitě a přináší možnost vzájemného poznávání žáků, jejichž mateřským jazykem je čeština, a žáků s odlišným mateřským jazykem. Soutěž se zaměřuje na český jazyk jako prostředek k vzájemnému porozumění.

V minulosti se soutěže zúčastnilo přes 500 žáků základních a středních škol z celé České republiky. Společnost META, která soutěž vyhlašuje, vydala v roce 2015 ve spolupráci s nakladatelstvím Baobab sborník Čeština je i můj jazyk, který obsahuje finální příspěvky všech tří předchozích ročníků.

„Stejně jako v minulosti i letos chceme připomenout, že migrace je přirozená věc. Vše na planetě je v pohybu. Lidé přicházející do České republiky, obzvláště pak děti, musejí překonávat mnoho překážek. Jednou z nich je neznalost českého jazyka. Ten je z hlediska práva na vzdělání a úspěšného začlenění do výuky pro žáky s odlišným mateřským

jazykem klíčový,” říká programová ředitelka společnosti META Kristýna Titěrová.

Jednotlivci a skupiny žáků budou letos soutěžit ve třech kategoriích. V kategorii „Promiňte, nerozumím“ se budou žáci ZŠ do 6. tříd zamýšlet nad tím, jaké to je, když se ocitnou v neznámé zemi, kde všichni okolo mluví neznámou řečí. Ve „Ztraceno v překladu“ budou žáci ZŠ od 7. tříd a SŠ uvažovat nad tím, k jakým nedorozuměním a situacím může dojít, když lidé mluví různými jazyky, pocházejí z různých zemí a kultur. Třetí, skupinovou kategorií, je „Průvodce naší školou“, ve které budou žáci ZŠ i SŠ vytvářet pomůcku pro orientaci v prostředí školy pro nové spolužáky bez znalosti češtiny.

Forma literárních příspěvků i průvodce je libovolná, žáci mohou zvolit formát, který jim vyhovuje a je pro ně srozumitelný. Příspěvky mohou účastníci posílat do 15. května 2018. Podrobné informace k soutěži najdou zájemci na webových stránkách METY. Odbornou porotu, která bude příspěvky hodnotit, tvoří nakladatelka Tereza Horváthová, scenárista Vojtěch Mašek a spisovatel Marek Šindelka.

Slavnostní vyhlášení proběhne v druhé polovině června v rámci konference zaměřené na podporu výuky češtiny pro žáky s odlišným

mateřským jazykem. Na autory tří nejlepších příspěvků v každé ze tří kategorií čekají zajímavé ceny ve formě zážitků, kurzu tvůrčího psaní, knih a elektroniky.

META, o.p.s.

Více informací o příležitostech pro mladé cizince najdete na www.meta-ops.cz

KONFERENCE o médiích

Mediálně-vzdělávací konferenci s názvem Média a volby pořádá Jeden svět na školách (JSNS), vzdělávací program společnosti Člověk v tísni, ve středu 11. dubna 2018 v Praze.

Kritické myšlení a mediální gramotnost patří mezi klíčové kompetence pro život v 21. století. JSNS podporuje jejich rozvoj řadou materiálů a organizuje pro školy Týdny mediálního vzdělávání. Konference byla určena především pro vyučující základních a středních škol.

Dopolední panelová debata se točila kolem tématu předvolební kampaně. Debatovali politolog Pavel Šaradín, Radka Hrstková, manažerka marketingu a PR a vedoucí kampaně Michala Horáčka, Daniel Prokop z agentury

Median a Jakub Hussar, režisér, který se podílel na přípravě kampaně Pavla Fischera. Moderátorkou debaty byla Andrea Procházková, finalistka soutěže Hledá se LEADR. Odpolední debaty se zúčastnili moderátorka Českého rozhlasu Veronika Sedláčková a moderátor České televize Jakub Železný.

Michala K. Rocmanová
foto autorka

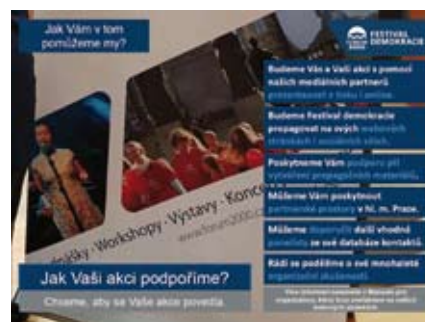
Festival demokracie – MLUVME SPOLU!

Festival demokracie 2018, doprovodný program konference Forum 2000, se uskuteční ve dnech 5.–11. října 2018.

I v letošním roce se do programu festivalu zapojí neziskovky, školy, občanské iniciativy a spolky a všichni, komu nejsou lhostejné demokratické hodnoty.

Posláním Festivalu demokracie je inspirovat veřejnou diskuzi o spoluodpovědnosti občana za společnost, o toleranci a respektu k lidským právům, o světě, ve kterém chceme žít, a o demokracii.

Chceme se vzájemně učit naslouchat a hovořit jeden s druhým, protože naše budoucnost je společná a máme ji ve svých rukou. Cílem je využít týden Festivalu demokracie pro demokra-

tickou diskuzi kdekoli v ČR. Přidejte se i Vy k programu festivalu vlastní akcí!

Registrovat akce je možno do 30. května 2018

na odkazu:

<https://www.forum2000.cz/projekty/festival-demokracie-2018>

Více o Festivalu demokracie naleznete tamtéž.

*Dagmar Caspe
projektová koordinátorka
Festivalu demokracie 2018*

KNIHOVNIČKA

Ale já chci tohle, mami

Při soužití s dětmi vznikají v zásadě dva druhy problémů: Děti něco chtějí a rodiče říkají „ne“, nebo si něco přejí rodiče a děti to odmítají. Autorka knihy **Britta Hahn** na mnoha příkladech ukazuje, jak lze v takových situacích využít nenásilnou komunikaci podle Marshalla Rosenberga a udržet mezi rodiči a dětmi dobré vztahy tak, že se všichni budou cítit dobře. Autorka považuje nenásilnou komunikaci za alternativu běžně užívaných trestů a metodu, jež dítětem nemanipuluje a uznává jeho vůli, aniž by jí však vždy ustupovala. Upozorňuje i na nutnost stanovení hranic v zájmu

ochrany dítěte a na to, že dítě postupně přebírá stále více zodpovědnosti, zatímco rodičovská moc slábne. Také poukazuje na to, že dítě potřebuje svobodu, aby si mohlo některé věci samo zažít a vyzkoušet.

Vydal Portál, 2018

*Překlad: Kateřina Prešlová
(brož., 208 stran, 319 Kč)*

Nenechte se vyrušit

Neustálé podněty, trvalá dostupnost skrze média či tendence ihned reagovat nám zabraňují v soustředění. V posledních desetiletích se z toho stává významný ekonomický problém – protože schopnost koncentrace je rozhodujícím faktorem úspěchu a efektivity.

Kniha Marca von Münchhausena ukazuje, jak žít a pracovat uvědoměle, jak se nenechat vyrušit a jak dosahovat lepších výkonů. Představuje koncentraci jako „dveřníka“ vědomí a klíčový faktor sebeovládání.

Popisuje fungování mozku a těla ve vztahu ke koncentraci i to, jaké psychologické faktory této schopnosti napomáhají.

Radí, jak zabránit diktátu médií.

Varuje před iluzí zvanou multitasking. Pojednává o stavu flow, meditaci, všímavosti, o uplatnění koncentrace při komunikaci či stresu, o lécích podporujících soustředění. Bohatě strukturovaná kniha obsahuje sebesposuzovací test a závěrečný přehled základních tipů, jak zvýšit vlastní soustředěnost.

Vydal Portál, 2018

*Překlad: Kateřina Prešlová,
(brož., 168 stran, 249 Kč)*

S EYCA kartou DO DRUHOHOR

DinoPark je unikátní zábavní park plný poznání, který obsahuje desítky statických i robotických ozvučených modelů dinosaurů v životních velikostech, které mohou návštěvníci spatřit v některém z pěti míst v ČR. Každý rok projde těmito „branami do druhohor“ více než milion zvědavých návštěvníků. Dobrá zpráva hned úvodem: pro dětské oddíly s kartami EYCA tu teď platí o něco výhodnější podmínky než dřív.

Ty se týkají oddílů členských organizací České rady dětí a mládeže (ČRDM) s kartami EYCA. Alespoň „v kostce“: skupinu složenou z dětí a dospělých akceptují v „druhohorách“ pro potřeby slevy již při počtu 10, přičemž dva pedagogičtí „dospěláci“ mohou jít zdarma. Zároveň platí i pro tyto „ČRDM“ kartami EYCA vybavené skupiny školní (tedy „měkčí“) tarif pro děti od tří do 15 let. Konkrétní ceníky pro ten který DinoPark – jakož i celou řadu jiných užitečných informací – najdete na webu www.dinopark.cz. Prázdniny – a léto obecně – jsou ideálním časem k cestování a k návštěvám nových i důvěrně známých míst. Jedním z takovýchto oblíbených turistických cílů jsou i DinoParky v Praze, Liberci, Vyškově a Ostravě. V každém z nich na vás čeká množství nových modelů, scén a dekorací. Na cestě do druhohor opět potkáte desítky statických i pohyblivých ozvučených modelů prehistorických zvířat v životních velikostech. Zvířata jsou zasazena do prostředí, ve kterém obývala naši planetu před více než 65 miliony let.

Na letošní sezónu nazvanou „Sezóna mláďat“ DinoPark připravil pro své návštěvníky spoustu dinosaurů drobtiny. I když... takové mládě Apatosaura rozhodně žádný drobek není, stejně tak i malý Stegosaurus by nebyl vhodným domácím mazlíčkem. Ale tím výčet mláďat a zajímavých

atrakcí rozhodně nekončí. Navštivte DinoPark Ostrava, kde si například můžete prohlédnout devět metrů vysokou druhohorní sopku, nebo se zde projedte DinoExpresem, který Vás zaveze do míst, kam byste se pěšky báli.

V celoročně otevřeném DinoParku Liberec zase zažijte opravdovou druhohorní bouři, včetně skutečného deště, nebo se vydejte do DinoParku Praha, umístěného na střeše Nákupní galerie Harfa, kde můžete druhohorní velikány pozorovat spolu s úchvatným výhledem na naše hlavní město. Ve Vyškově na vás čeká DinoBike, unikátní visutá lanová dráha dlouhá přes 300 metrů, díky níž se můžete projet nad hlavami dinosaurů ve výšce až 11 metrů! Ve všech výše zmíněných DinoParcích najdete i dětské paleontologické hřiště s ukrytou kostrou pravěkého tvora, DinoGril s občerstvením nebo také obchod se suvenýry DinoShop.

Závěrem podrobná rekapitulace ohledně výhod plynoucích z držení karet EYCA, respektive karet členských spolků České rady dětí a mládeže. Členským spolkům sdruženým v ČRDM jsou v rámci DinoParků určeny podmínky pro školní výlety a exkurze. Což znamená, že pro pedagogický doprovod za níže uvedených podmínek je vstup zdarma; ostatní mají nárok na zlevněné vstupné, opět za předpokladu splnění podmínek uvedených níže.

Zvláštní podmínky slevy pro členy ČRDM (jsou-li): Týká se skupin nad 10 osob (pedagogický doprovod = 2 osoby zdarma). Objednávání návštěvy dopředu není nutné. Každý DinoPark má dostatečnou kapacitu: stačí zkrátka přijet kdykoli v otevíracích hodinách a prokázat se na pokladně prostřednictvím členských karet EYCA (např. skautských, hasičských atp.), vždy s logem EYCA. Tato povinnost prokázat se průkazem s logem EYCA platí pro každého člena skupiny. Maximální věk pro uplatnění výhody je 26 let. Spolupráce bude fungovat od jarní sezóny 2018.

Text i foto Milan Choulík

ANKETA: Co myslíte, má člověk jednat „s otevřeným hledím“ za všech okolností?

Jakub Szántó

zahraniční zpravodaj České televize na Blízkém východě

Říkat za každé okolnosti, co si člověk myslí, být maximálně upřímný není ani trochu jednoduchá věc. Vy-

žaduje to spoustu energie a často i odvahy. V mnoha situacích – zvláště těch konfliktních – se možnost potlačit svůj názor, schovat se za stažené hledí jeví jako mnohem pohodlnější. Jenže takový kovboj, který se nebojí se ozvat, říct, co má na jazyku, to má v životě mnohem lepší. Předně, nikdo si o něm nemyslí, že je zbabělec. Leckomu sice jeho upřímnost nebude po chuti. Jenže i takový ocení, že kovboj není křivák, který má plná ústa silných řečí jen v ústraní. Všichni vědí, co od kovboje můžou čekat. A on pak může životem kráčet vpřed svou zvolenou

cestou, aniž by musel – tak jako jiní – kličkovat a obíhat cestami neupřímných lidí.

Olga Žáková

koordinátorka advokačního programu v EDUin, o. p. s.

V poslední době mám stále silnější pocit, že je třeba věci říkat přímo a bez obalu. Tak, jak si je myslím a jak jim věřím. Taktizování a polopravdy moc nepomáhají. Chceme pomoci změnám v českém vzdělávání, aby bylo pro 21. století a ne pro minulost? Dostáváme se do střetu s politiky? Nevadí. Musíme nabízet možná

řešení podpořená daty a fakty. S otevřeným hledím. Upozorňovat, že roste skupina lidí, která usiluje o udržitelnou budoucnost a nechce vše jen konzervovat. Slušně, ale vytrvale.

foto archiv respondentů

Březové lístky

Březový lístek je ocenění, které si mezi sebou v České republice navzájem udělují vedoucí dětských oddílů za práci s dětmi a pro děti. Má dvanáct stupňů, které postupně vyjadřují rozsah práce oceněného vedoucího.

Věra Vozandychová

(3. stupeň – tmavě modrý)

V jaké organizaci působíš, co s dětmi děláš a co tě na práci s dětmi baví?

Mojí domovskou organizací je Táborový klub Hradečtí lvi, kde pořádáme letní a podzimní tábory pro děti a během celého roku výlety. Také se podílím na pořádání akcí pro celou rodinu ve Spolku Jonatán. Na táborech figuruji jako oddílová vedoucí, v klubu pro tuto chvíli jako člen revizní komise. Jako každý z nás se i já snažím kromě všeho základního

tábornictví dětem předat i to, co mě baví a zajímá. A tím je chemie a biologie. Také s dětmi ráda tvořím a vymýšlím různé dílny na akce s nimi. Pracovat s dětmi je úžasné. Každé dítě je jedinečné, ale v mnoha ohledech jsou si podobné. Naplňuje mě, když mě děti rády vidí a chtějí se se mnou podělit o své radosti, ale i některá trápení. Nejhodnotnější jsou společné vzpomínky a zážitky, na které rádi vzpomínáme.

Při jaké příležitosti jsi dostala svůj poslední Březový lístek a co to pro tebe znamená?

Třetí stupeň jsem dostala u závěrečného táboráku na letním táboře. Je to pro mě známka toho, že jsem dobrá jako „oddílák“, člen klubu, a především jako člověk věnující se dětem. Hlavní odměnou je spokojenost dětí a jejich úsměv na tváři. Březový lístek pro mě má

význam medaile – je to ocenění od lidí, kteří jsou na tom stejně jako já. Utrvuje mě to v tom, že svou činnost odvádím správně, a motivuje mě k další činnosti.

*Připravili Kateřina Palová
a Jan Burda*

foto z archivu respondentky

Historie Březových lístků sahá až do roku 1966, u jeho zrodu stál Jan Galén Šimáně a jeho přátelé, o další pokračování tradice pečuje Galénův nadační fond. Informace a pravidla udělování BL na adrese www.brezovylistek.cz a na www.facebook.com/brezovelistky

foto TOM Turí Olomouc

foto TOM Turí Olomouc